

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 24. januar 2022
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsbeh: Mikkel Holt Christensen
Sagsnr.: 2021-730-0406
Dok.: 2177996

Orientering om regeringens kommende forslag om ændring af færdselsloven med henblik på genoptagelse af den berostillede automatiske behandling af bøder udstedt til enkeltmandsvirksomheder i ATK-sagsbehandlingssystemet

1. Fra den 1. februar 2015 og frem til november 2018 blev der gennem det automatiske trafikkontrollsystem (ATKS) automatisk udstedt bødeforelæg til enkeltmandsvirksomheder, der stod som ejer af det køretøj, som blev benyttet i forbindelse med en mindre hastighedsovertrædelse. Bødeforelæggene blev automatisk udstedt til enkeltmandsvirksomheden, uanset dennes størrelse, selv om bødeforelæggene i visse tilfælde i stedet burde have været udstedt til ejeren personligt. Fra november 2018 og frem har denne proces derfor været sat i bero.

Nedenfor gennemgås baggrunden for berostillelsen og den videre håndtering, herunder for regeringens løsningsforslag, der skal sikre, at alle sager vedrørende mindre hastighedsovertrædelser, hvor køretøjet er ejet af enkeltmandsvirksomheder, fremover kan håndteres i ATKS.

2. Når der i dag begås en mindre hastighedsovertrædelse af færdselsloven (hastighedsoverskridelse på højst 30 pct.), sendes der automatisk et bødeforelæg til den registrerede ejer eller bruger af det pågældende køretøj. Sagen håndteres i ATKS, som sikrer en automatiseret og forenklet proces for bødeudstedelsen.

Ejeren (brugeren) af køretøjet hæfter som udgangspunkt for fartbøden, selv om den pågældende ikke selv førte køretøjet på overtrædelsestidspunktet,

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 3392 3340
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

medmindre en anden end ejeren inden for 30 dage erkender overtrædelsen (betinget objektivt ansvar). Hvis bøden ikke betales, sender politiet sagen til retten uden at vurdere sagen yderligere.

Den automatiske sagsbehandlingsproces medfører, at der også automatisk sendes et bødeforelæg til virksomheder, herunder enkeltmandsvirksomheder, hvis virksomheden er registreret som ejer af køretøjet.

Det betingede objektive ansvar i ATK-sager følger ejeren af et køretøj, jf. færdselslovens § 118 c, stk. 1. Det følger af færdselslovens § 118 c, stk. 6, at juridiske personer kan pålægges betinget objektivt ansvar efter reglerne i straffelovens kapitel 5.

En enkeltmandsvirksomhed kan dog efter straffelovens § 26, stk. 2, kun ifalde et bødeansvar, hvis virksomheden under hensyn til sin størrelse og organisation kan sidestilles med selskaber mv., hvilket i praksis fortolkes sådan, at det er en forudsætning, at virksomheden har mindst 10-20 ansatte (større enkeltmandsvirksomheder). Har virksomheden færre end 10-20 ansatte (mindre enkeltmandsvirksomheder), skal bøden pålægges virksomhedens ejer *personligt*.

Der har imidlertid fra den 1. februar 2015 til november 2018 automatisk været udstedt bødeforlæg gennem ATKS til enkeltmandsvirksomheder uanset disses størrelse. Siden november 2018 har ATKS-sager, hvor en enkeltmandsvirksomhed er registreret som ejer af køretøjet, været sat i bero.

I forbindelse med berostillelsen anmodede Justitsministeriet Rigsadvokaten og Rigspolitiet om at beskrive mulige løsningsmodeller med henblik på genoptagelse af bødesagsbehandlingen. Rigsadvokaten og Rigspolitiet anbefalede i den forbindelse en ændring af færdselsloven, så enkeltmandsvirksomheder som sådan, uanset størrelse og organisation, vil kunne pålægges et bødeansvar efter færdselsloven, hvis de står som ejer af det pågældende køretøj. Der blev imidlertid ikke arbejdet videre med denne løsningsmodel på daværende tidspunkt.

3. Enkeltmandsvirksomheder er ikke selvstændige juridiske enheder. En enkeltmandsvirksomhed er personligt ejet, hvilket bl.a. indebærer, at ejeren hæfter personligt, og at virksomhedens aktiver tilhører virksomhedsejeren som direkte ejer.

Straffelovens § 26, stk. 2, indebærer, at en enkeltmandsvirksomhed som udgangspunkt kan pålægges et strafansvar, hvis virksomheden anses som en juridisk person i straffelovens forstand.

Dette er ikke tilfældet i de konkrete sager om visse mindre enkeltmandsvirksomheder, hvor bøden skulle have været udstedt til ejeren personligt, idet der i disse sager foreligger et personligt strafansvar. Det skyldes, at enkeltmandsvirksomheden som følge af sin størrelse ikke kan anses som en juridisk person, således som det er defineret i straffeloven. Ejeren af virksomheden er på grund af virksomhedskonstruktionen således direkte ejer af virksomhedens aktiver (bilen) og kan dermed pålægges et betinget objektiv strafansvar efter færdselslovens § 118 c, stk.1.

Den pågældende virksomhedsejer har således ikke lidt et tab eller blevet straffet med urette ved at betale bøden udstedt til virksomheden, idet den pågældende var ansvarlig for færdselsovertrædelsen. Det ændrer dog ikke ved, at det selvsagt er utilfredsstillende, at bødeforelæggene ikke er blevet udstedt til de rette strafs subjekter.

4. Det følger af straffelovens § 92, at en lovovertrædelse ikke kan straffes, når der er indtrådt forældelse efter straffelovens §§ 93-94. Strafansvaret forældes efter 2 år, når der ikke er hjemlet højere straf end fængsel i et år for overtrædelsen, jf. § 93, stk. 1, nr. 1, hvilket betyder, at forældelsesfristen er 2 år for overtrædelse af alle bestemmelser, hvor straffen kun er bøde. Bødekravene mod enkeltmandsvirksomhederne eller ejerne deraf forældes altså efter 2 år.

Berostillelsen af bødeforelæg til de pågældende enkeltmandsvirksomheder har medført en ophobning i antallet af bødesager, ligesom den løbende forældelse af bødekrav har medført et tab af bødeprovenu.

Fra 28. oktober 2018 til 9. december 2021 er antallet af berostillede sager, hvori der ikke er sket sigtelse, og hvor der ikke er foretaget anden sagsbehandling, i alt 37.519. Det samlede bødebeløb i disse sager udgør ca. 46 mio. kr. Heraf er ca. 14.000 sager stillet i bero i perioden 1. november 2018 til 31. juli 2019 med et samlet potentielt bødeprovenu på ca. 18 mio. kr. Disse sager samt øvrige sager, hvor der er forløbet mere end to år fra forseelsen til dags dato, er forældede, og bødeprovenuet vil derfor ikke kunne opkræves. Rigspolitiet har oplyst, at det af systemtekniske årsager ikke er muligt at

fremsøge de sager, der er henlagt som følge af forældelse, hvorfor det eksakte tab af bødeprovenu ikke kan opgøres.

5. Det er afgørende, at færdselslovens regler overholdes, og at dem, der overtræder reglerne, straffes. Derfor er det selvsagt stærkt beklageligt, at det automatiske trafikkontrolsystem ikke har kunnet håndtere, om en bøde skulle udstedes til ejeren personligt eller til virksomheden med den konsekvens, at bøden ikke er blevet opkrævet. Det er ligeledes meget utilfredsstillende, at bødekrav på denne måde er blevet forældet, fordi der ikke tidligere er fundet en løsning på problemstillingen.

Regeringen vil på den baggrund fremsætte forslag om at ændre færdselsloven, så enkeltmandsvirksomheder som sådan, uanset størrelse og organisation, vil kunne pålægges et bødeansvar efter færdselsloven og således omfattes af ordningen med betinget objektivt ansvar. For så vidt angår berostillede bødeforelæg, som ikke er forældede, vil disse blive genoptaget ved manuel sagsbehandling og udstedt til de pågældende personlige ejere af enkeltmandsvirksomhederne.

Forslaget udarbejdes i samarbejde med Transportministeriet og vil indgå som et initiativ i det kommende lovforslag om effektivisering af straffesagskæden mv., som jeg forventer at fremsætte til foråret i år.

Det er min forventning, at der med forslaget vil blive skabt klarhed om retstilstanden på området, og jeg håber i den forbindelse på bred opbakning til forslaget fra Folketinget, så flest mulige bøder kan blive betalt så hurtigt som muligt.

Nick Hækkerup

/

Mette Johansen